

معاونت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس جامع (روزانه)

عنوان درس: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری (بهداشت ۵)

اساتید درس: نسرين همایونفر

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد تئوری

رشته و مقطع: مامایی - کارشناسی

پیش نیاز درس: بهداشت ۱ و ۳

هدف کلی درس: آشنایی با مدیریت در خدمات بهداشت باروری
آشنایی با مدیریت کیفیت و استراتژی TQM در خدمات بهداشت باروری
شرح درس: در این درس دانشجویان با برنامه ریزی، مدیریت و استراتژی TQM و استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل با تأکید بر بهداشت باروری آشنا می شوند. همچنین اصول مامایی جامع نگر را فرا می گیرند

الف: طرح دوره (Course plan):

جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
(۱)	معرفی درس و مدیریت خدمات بهداشتی	
(۲)	برنامه ریزی، اجرای برنامه، پایش و ارزشیابی با تأکید بر برنامه ریزی در زمینه بهداشت باروری	

وزارت آموزش عالی و پرورش
وزارت آموزش عالی و پرورش

	مدیریت جامع کیفیت و ارتقاء مستمر کیفیت	(۳)
	مفاهیم سیستم و اجزای آن، فرایند و دامنه آن، اصول تعالی سازمانی	(۴)
	اصول تعالی سازمانی TQM	(۵)
	استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS - PDCA	(۶)
	مامایی جامعه نگر	(۷)
	ارائه برنامه تدوین شده جهت ارتقاء	(۸)

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی پرسش - پاسخ بحث گروهی آزمایشگاهی نمایشی حل مسأله
نحوه ارزشیابی: تکوینی (میان ترم) تراکمی (پایان ترم) کتبی: (تشریحی تستی) شفاهی عملی

نحوه ارزشیابی:

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	۵	۱
فعالیت ها و تکلیف آموزشی	۵	۱
آزمون های کلاسی و میان ترم		
امتحان پایان ترم	۸۵	۱۸
جمع کل	۱۰۰٪	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی)

اف. آر. آبات، آ. مجیا. آموزش مداوم کارکنان بهداشتی و راهنمای اداره کارگاه آموزشی. ترجمه پرویز صالحی، عبدالمحمد طباطبائی. تهران، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
لامعی، ابوالحسن کارگاه ارتقاء مستمر کیفیت. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
لامعی، ابوالفتح. ، مدیریت جامع کیفیت : سؤالات و پاسخها ، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و . درمانی ایران، معاونت درمان و دارو،
مصدق راد، علی محمد(۱۳۸۳). درسنامه سازمان و مدیریت تخصصی بیمارستان (۱ و ۲، تهران، دیباگران، چاپ اول.
آصف زاده، سعید ، رضاپور عزیز(۱۳۸۵)مدیریت بهداشت و درمان. حدیث امروز، قزوین، چاپ اول.
مقالات جستجو شده از پایگاه‌های معتبر

O'Malley, John F., **Ultimate Patient Satisfaction: Designing, Implementing, or Rejuvenating an Effective Patient Satisfaction and TQM Program**, McGraw-Hill Publishing Co, 1997

Jackson , S.(2001). Successfully implementing total quality management tools within health care: what are key actions?,International Journal of health care quality assurance volume14,Number4.

ب: طرح درس (lesson plan):

عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲		شماره جلسه: ۱		
موضوع درس: معرفی								
تدوین: گروه مامایی								
هدف کلی: دانشجو باید تعریف مدیریت خدمات بهداشتی را بداند								
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	مدیریت را تعریف کند.	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	تاریخچه مدیریت را به طور مختصر توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۳	وظایف مدیر را نام ببرد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۴	خصوصیات مدیر موفق را توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۵	مدیریت خدمات بهداشتی را تعریف کند.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۶	دو روش مدیریت در سلامت را توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۷								

پانصد و هشتاد و نهمین نشست علمی و خدمات بهداشتی ارشد

شماره جلسه: ۲	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲		عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری موضوع درس: برنامه ریزی، اجرای برنامه، پایش و ارزشیابی با تأکید بر برنامه ریزی در زمینه بهداشت باروری تدوین: گروه مامایی هدف کلی: دانشجو باید برنامه ریزی، اجرای برنامه های بهداشتی، پایش و ارزشیابی آن را بداند					
شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی	۹۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	سخنرانی و پرسش و پاسخ	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	دانش و فهمیدن	شناختی	برنامه ریزی را تعریف کند. برنامه ریزی بهداشتی را تعریف کند. اهداف برنامه ریزی بهداشتی را توضیح دهد	۱
					دانش و فهمیدن	شناختی	سه ویژگی عمده در برنامه ریزی را نام ببرد. سه ویژگی عمده برنامه ریزی را در یک برنامه مرتبط بهداشت باروری مثال بزند.	۲
					دانش و فهمیدن	شناختی	برنامه ریزی استراتژیک و عملیاتی و تفاوت آنها را توضیح دهد.	۳
					دانش و فهمیدن	شناختی	دو برنامه استراتژیک و عملیاتی در زمینه بهداشت مادر و کودک و باروری مثال بزند.	۴

وزارت آموزش عالی و تحقیقات علمی

					دانش و فهمیدن	شناختی	پنج جزء اصلی یک برنامه را نام ببرد.	(۵)
					دانش و فهمیدن	شناختی	مراحل برنامه ریزی را توضیح دهد.	(۶)
					دانش و فهمیدن	شناختی	پایش و ارزشیابی یک برنامه و تفاوت آن را توضیح دهد.	(۷)
					دانش و فهمیدن	شناختی	در مورد نحوه پایش و ارزشیابی برنامه بهداشت باروری مثال بیاورد.	(۸)

وزارت آموزش عالی و پرورش
و خدمات بهداشتی ارشد

عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی						
موضوع درس: کیفیت، ارتقاء مستمر کیفیت و اهمیت آن در برنامه‌های بهداشتی		نیمسال و سالت تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲						
تدوین: گروه مامایی		شماره جلسه: ۳						
هدف کلی: دانشجو باید تعریف کیفیت، ارتقاء مستمر کیفیت و اصول آن را بداند								
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	کیفیت را تعریف کند. سیر تحول مدیریت کیفیت را توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	ارتقاء مستمر کیفیت را تعریف کند. چگونگی اجرای ارتقاء مستمر کیفیت را شرح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۳	فواید ارتقاء مستمر کیفیت در کاهش هزینه ها و افزایش رضایتمندی افراد جامعه توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۴	مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد. ارکان فلسفی مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۵	نقش مدیران در مدیریت جامع کیفیت شرح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۶	مراحل اجرایی مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد. موانع موفقیت مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					

وزارت آموزش عالی و پرورش
و خدمات بهداشتی درمانی ارشد

شماره جلسه: ۴	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲		عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری موضوع درس: مفاهیم سیستم فرایند و اجزاء و دامنه آنها را تعریف کند تدوین: گروه مامایی هدف کلی: دانشجو باید تعریف سیستم و اجزای آن را بداند					
شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی	۹۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	سخنرانی و پرسش و پاسخ	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	دانش و فهمیدن	شناختی	سیستم را تعریف کند. اجزاء سیستم را نام ببرد.	۱
					دانش و فهمیدن	شناختی	تفاوت تفکر مکانیستی و سیستمیک را توضیح دهد. فرایند را تعریف کند.	۲
					دانش و فهمیدن	شناختی	دامنه فرایند را تعریف کند. دروندادها و برونادهای فرایند را تعریف کند. کنترل فرایند را تعریف کند.	۳
					دانش و فهمیدن	شناختی	اثربخشی فرایند را تعریف کند. شاخص های اثربخشی فرایند را توضیح دهد و برای آن مثال بیاورد.	۴
					دانش و فهمیدن	شناختی	نگرش فرایندی را توضیح دهد. مزایای نگرش فرایندی را توضیح دهد.	۵

وزارت آموزش عالی و پرورش
و خدمات بهداشتی، تربیتی و فرهنگی

					دانش و فهمیدن	شناختی	انواع فرایند را نام برده و توضیح دهد. چرخه مدیریت فرایند را توضیح دهد. دو فرایند در زمینه بهداشت مادر و کودک مثال بزند.	۶
--	--	--	--	--	---------------	--------	---	---

شماره جلسه: ۵		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲		عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری موضوع درس: تعریف کیفیت، ارتقاء مستمر کیفیت و اصول آن تدوین: گروه مامایی هدف کلی: دانشجو باید				
شماره ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	تاریخچه تعالی سازمانی را مختصراً توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	معیارهای مدل تعالی (CQI) را نام برده و توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					
۳	مزایای استفاده از مدل تعالی (CQI) را توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن					

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
پالایشگاه علوم پزشکی

					دانش و فهمیدن	شناختی	خودارزیابی و فرایند آن را شرح دهد.	۴
					دانش و فهمیدن	شناختی	مدل بسط داده شده تعالی (CQI) جهت سیستم بهداشتی درمانی را توضیح دهد.	۵

شماره جلسه: ۶	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی	عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲	موضوع درس: استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS – PDCA
تدوین: گروه مامایی		
هدف کلی: دانشجو باید ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS – PDCA را نام بداند		

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	گام های استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS PDCA – را نام ببرد. نحوه انتخاب فرایند را توضیح داده و ۴ نوع فرایند را نام ببرد.	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاس مندرج در برنامه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	بارش افکار و مقررات بارش افکار را توضیح دهد. روش انجام بارش افکار را توضیح دهد. نحوه رسم نمودار جریان فرایند را با مثال توضیح دهد.	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاسی				

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی، درمانی گیلان

					دانش و فهمیدن	شناختی	علائم نمودار جریان فرایند(فلوچارت)را بشناسد. نحوه تشخیص مشکلات در نحوه انجام فرایند را توضیح دهد.	۳
					دانش و فهمیدن	شناختی	نمودار همگرایی و نحوه تهیه آن را شرح دهد. کاربرد نمودار همگرایی در درک مشکلات فرایند شرح دهد.	۴
					دانش و فهمیدن	شناختی	یک نمودار همگرایی رسم کند. نمودار علت و معلول و کاربرد آن را توضیح دهد.	۵

عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی
موضوع درس: نگارش برنامه	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲
تدوین: گروه مامایی	شماره جلسه: ۷

عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی
---	------------------------------

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	در این جلسه برنامه هایی نگارش شده در جهت ارتقاء یکی از خدمات بهداشت باروری که توسط گروه های تعیین شده تدوین شده؛ توسط دانشجویان و مدرس مورد نقد و بررسی قرار می گیرد(زمان پیش بینی شده: یک ساعت)	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی

وزارت آموزش عالی و پرورش
و خدمات بهداشتی درمانی ارشد

شماره جلسه: ۸		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی		عنوان درسی: مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری				
		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۲		موضوع درس: مبحث مامایی جامعه نگر				
				تدوین: گروه مامایی				
				هدف کلی: دانشجو با مبحث مامایی جامعه نگر، اصول بازدید آشنا باشد				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	مبحث مامایی جامعه نگر، اصول بازدید	شناختی	دانش و فهمیدن	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	ارزشیابی آغازین، پرسش شفاهی
۲	طرح این مبحث به عهده دانشجویان گذاشته می شود که با بحث گروهی زیر نظر استاد اصول مامایی جامعه نگر با انجام بحث گروهی و جمع بندی نهایی آموزش داده می شود.	شناختی	دانش و فهمیدن					